

УВОД У ГРАЂАНСКО ПРАВО И СТВАРНО ПРАВО
(испитна питања, јануар 2026)

Основна литература:

1. Увод у грађанско право, Радмила Ковачевић Куштримовић – Мирослав Лазић, Ниш, 2017.
2. Стварно право, Радмила Ковачевић Куштримовић – Мирослав Лазић, Ниш, 2009 (нема у продаји) или **Ствано право (Службени гласник РС)**, коаутори: Душан Николић, Мирослав Лазић, Раденка Цветић, Нина Планојевић, Милош Живковић, Катарина Доловић Бојић и Александра Павићевић.

Помоћна литература: Практикум за Стварно право – Мирослав Лазић, Ниш, 2003.

НАПОМЕНЕ ИСПИТИВАЧА:

- Делови штампани ситнијим словима у уџбеницима нису испитна материја; Питања поред којих стоји напомена "прочитати" нису непосредно предмет испитивања, али упознавање са њима олакшава разумевање испитне материје; Формулација питања на картицама не мора бити идентична са формулацијом из питања. Бројеви поред испитних питања из Стварног права су бројеви насуса који су потребни за припрему испита.

I. УВОД У ГРАЂАНСКО ПРАВО

1. Појам, назив и предмет грађанског права **7-11. стр.**
2. Систематика грађанског права (институциона и пандектна) **13-15. стр.**
3. Грађанско право и друге гране права – **прочитати**
4. Појам, структура, врсте и карактеристике правних система - **прочитати**
5. Развој европскоконтиненталног правног система - **прочитати**
6. Појам и значај кодификације - **прочитати**
7. Важнији грађански законици (француски, аустријски и немачки) **49-54. стр; 57-58. стр.**
8. Српски грађански законик **54-55. стр.**
9. Општи имовински законик за Црну Гору **56-57. стр.**
10. Ново европско право - комунитарни правни систем **62-63. стр.**
11. Грађанскоправне норме - **прочитати**
12. Извори грађанског права – појам и врсте - **прочитати**
13. Закон и судска пракса као извори права **75-78. стр; 83-86. стр.**
14. Закони као извори грађанског права у Републици Србији **78-80. стр.**
15. Обичајно право и правна наука као извори права - **прочитати**
16. Грађанскоправни однос – појам и структура **92-93. стр.**
17. Правне чињенице – појам, дејство и врсте. Правне претпоставке и правне фикције **93-97. стр.**
18. Начела грађанског права – појам и садржина **97-105. стр.**
19. Појам и врсте правних субјеката – лица у праву **107-109. стр.**
20. Правни статус – врсте способности физичких лица. **118. стр.**
21. Стицање субјективитета физичког лица **110-112. стр.**
22. Престанак субјективитета физичког лица **112-117. стр.**
23. Појам и степени пословне способности физичког лица. Посебна пословна способност. **119-126. стр.**
24. Деликтна способност физичког лица **127-128. стр.**
25. Индивидуализација физичких лица - **прочитати**
26. Правно лице, појам и елементи **136-142. стр.**
27. Правни статус (својства, способности) правног лица **142-146. стр.**
28. Врсте правних лица . Удружења, установе и задужбине **148-153. стр.**
29. Појам и елементи субјективних права **159-161. стр.**
30. Субјективно право и слични правни појмови **163-164. стр.**
31. Стварна и облигациона субјективна права – карактеристике **168-169. стр.**
32. Апсолутна и релативна субјективна права – карактеристике **170-172. стр.**
33. Имовинска и неимовинска субјективна права **169-170 стр.**
34. Породична и наследна субјективна права – **прочитати**
35. Права интелектуалне својине – ауторско и проналазачко право **178-180. стр.**
36. Појам, врсте и карактеристике личних права **180-182. стр.**
37. Садржина и грађанскоправна заштита личних права **183. стр; 190-192. стр.**
38. Појам и врсте правних објеката **195-198. стр.**
39. Појам и врсте правног промета. Персонална и реална суброгација **201-206. стр.**
40. Појам, карактеристике и садржина имовине **207-212. стр.**
41. Заштита имовине (својине) по Протоколу 1 - **прочитати**
42. Појам правног посла и правне радње **225-227. стр.**
43. Воља и изјава воље. Елементи и дејство изјаве воље **228-231. стр.**
44. Елементи (чиниоци) правног посла **233-238. стр.**
45. Једностран и двостран правни послови **238-239. стр.**
46. Каузални и апстрактни правни послови **240-241. стр.**
47. Консенсуални и реални правни послови **241-242. стр.**
48. Теретни и добротини правни послови **243. стр.**
49. Комулативни и алеаторни правни послови **243-244. стр.**
50. Лични и нелични правни послови. Правни послови међу живима и за случај смрти. Самостални и несамостални (акцесорни) правни послови – **прочитати**
51. Формални и неформални правни послови. Врсте форме **246-248. стр.**

52. Фидуцијарни правни посао **249-251. стр.**
53. Појам, врсте и дејство услова **253-259. стр.**
54. Рок (dies) **259-262. стр.**
55. Налог (modus) **262. стр.**
56. Појам и врсте неважности правних послова. Разлике између ништавих и рушљивих правних Послова **266-270. стр; 281. стр.**
57. Противзаконити и неморални правни послови **270-274. стр.**
58. Зеленашки правни послови **274-276. стр.**
59. Привидни (фиктивни и симуловани) правни послови **277-278. стр.**
60. Правни послови код којих није поштована прописана форма **279. стр.**
61. Појам, врсте и правно дејство заблуде **282-289. стр; 291. стр.**
62. Услови за поништење правног посла закљученог у заблуди **289-291. стр.**
63. Појам, елементи и правно дејство преваре **292-294. стр; 295. стр.**
64. Услови за поништење правног посла закљученог због преваре **294-295. стр.**
65. Појам, елементи и дејство претње **296-298. стр; 300-301. стр.**
66. Услови за поништење правног посла закљученог под претњом **299-300. стр.**
67. Прекомерно оштећење (laesio enormis) **301-306. стр.**
68. Правни послови ограничено пословно способних лица - **прочитати**
69. Правне последице поништења правног посла. Ништавост **309-310. стр.**
70. Повраћај у пређашње стање (restitutio in integrum) **311-312. стр.**
71. Одузимање предмета чинидбе у корист државе **312-313. стр.**
72. Накнада штете и правни положај трећих лица - **прочитати**
73. Конверзија и конвалидација. Делимична ништавост **317-320. стр.**
74. Појам, дејство и врсте заступништва **323-326. стр.**
75. Уговорно заступништво **326-333. стр.**
76. Вануговорно (законско) заступништво **333-334. стр.**
77. Престанак заступништва - **прочитати**
78. Недопуштене радње (деликти) - **прочитати**
79. Слободно вршење грађанских субјективних права и ограничења **349-351. стр.**
80. Појам и критеријуми злоупотребе права **352-357. стр.**
81. Појам, дејство и услови наступања застарелости **367-372. стр; 378-379. стр.**
82. Рокови застарелости. Рачунање, прирачунавање, прекид и застој застарелости **372-378. стр.**
83. Преклузија **380-381. стр.**
84. Заштита грађанских субјективних права – **прочитати**

II. СТВАРНО ПРАВО

НАПОМЕНА: Бројеви страна се односе на стари уџбеник, а бројеви пасуса на нови уџбеник Стварног права који је доступан у књижарама Службеног гласника. Питања са назнаком прочитати нису испитна материја.

1. Појам и карактеристике (начела) стварних права (2-7. стр.) **пасуси: 4, 31, 34, 35, 46, 52, 53, 54, 55, 59, 60,**
2. Појам ствари. Делови људског тела као ствари (9-11. стр.) **пасуси: 69, 75, 76, 77.**
3. Телесне и бестелесне ствари - **прочитати**
4. Просте и сложене ствари. Припадак (13-14. стр.) **пасуси: 95, 96.**
5. Збирне ствари - **прочитати**
6. Плодови и производи ствари (15-16. стр.) **пасуси: 92, 93, 94.**
7. Ствари у промету и ствари ван промета - **прочитати**
8. Ствари одређене по роду и појединачно одређене ствари (17-18. стр.) **пасуси: 98, 99.**
9. Заменљиве и незаменљиве ствари - **прочитати**
10. Делјиве и недељиве ствари 18-19. стр. пасус: 132, 133. предлагем у прочитати.
11. Потрошне и непотрошне ствари 20. стр. пасус: 138 предлагем у прочитати
12. Непокретне и покретне ствари. Значај поделе (21-24. стр.) **пасуси: 105, 120, 125, 126, 129.**
13. Правило superficies solo cedit (24-25. стр.) **пасуси: 122, 123, 124**
14. Новац и хартије од вредности **25-28. стр. пасус: 139,**
15. Појам државине - објективно и субјективно схватање државине (29-32. стр.) **пасус: 151, 152, 153, 156, 158, 167.**
16. Законита и незаконита државина (33-34. стр.) **пасус: 162, 180, 181, 182.**
17. Савесна и несавесна државина (34-35. стр.) **пасус: 185, 185, 187.**
18. Права и манљива државина (35. стр.) **пасус: 190, 191, 192.**
19. Непосредна и посредна (36-37. стр.) **пасус: 173, 174.**
20. Државина ствари и државина права (37-38. стр.) **пасус: 152.**
21. Државина наследника 38-39. стр. **пасус: 193, 194, 195.**
22. Искључива државина и судржавина (39-40. стр.) **пасус: 195, 197**
23. Субјекти и објекти државине - **прочитати**
24. Стицање (пренос) и губитак државине - **прочитати**
25. Заштита државине – самопомоћ (45-47. стр.) **прочитати: 208, 209, 210, 211, 212.**
26. Судска заштита државине - државинске тужбе и карактеристике државинских спорова (47-52. стр.) **пасуси: 203, 204, 205, 208, 214, 217, 219, 224, 225, 226, 227.**
27. Заштита посредне и непосредне државине, судржавине и државине наследника - **прочитати**
28. Правна дејства (функције) државине **54-58. стр. пасус: 202, 234, 235, 238.**
29. Појам и карактеристике права својине (59-64. стр.) **пасуси: 400, 403, 413, 415, 416, 417.**
30. Историјски развој права својине и њен друштвени значај - **прочитати**
31. Промене појма приватне својине - **прочитати**
32. Право својине у нашем праву (71-72. стр.) **пасуси: 418, 419, 420, 423, 426, 429, 433.**

33. Ограничења права својине - у општем интересу и за страна физичка и правна лица 73-75. стр.
34. Суседско право – појам и врсте (75-76. стр; 76-78. стр; 79-83. стр.) **пасуси: 1018, 1023, 1026, 1026.**
35. Суседско право - права у случају претераних имисија (78-79. стр.) **пасуси: 1040, 1041, 1043, 1044, 1045, 1056, 1057, 1059.**
36. Деривативно стицање својине на покретним стварима у нашем праву (87-88. стр.) **пасуси: 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630.**
37. Врсте предаје покретне ствари – права, симболична и фиктивна предаја (88-89. стр.) **пасуси:**
38. Немачки систем деривативног стицања права својине – прочитати
39. Француски (уговорни) систем деривативног стицања права својине - прочитати
40. Деривативно стицање својине на непокретним стварима у нашем праву (96-97. стр.) **пасуси: 616, 617, 618, 622, 623, 631, 632, 633, 634.**
41. Стицање права својине поуздањем у регистар непокретности – прочитати (има само у новом уџбенику)
42. Стицање права својине од невласника (98-104. стр.) **пасуси: 644, 647, 651, 652, 653, 658, 661, 664, 665, 666, 669, 670, 672, 690, 691.**
43. Одржај (ususarío) – појам, врсте и услови (104-108. стр.) **пасуси: 701, 702, 703, 708, 710, 711, 713, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 725, 726.**
44. Рачунање и прирачунавање времена за одржај. Правно дејство одржаја (108-111. стр.) **пасуси: 714, 715, 716, 724, 727.**
45. Прираштај – Грађење (зидање) на туђем земљишту (111-112. стр.) **пасуси: 908, 910, 912**
46. Прерада (spesificatio) - прочитати
47. Сједињење (спајање и смеша) - прочитати
48. Сејање и сађење на туђем земљишту - прочитати
49. Нанос (alluvio) и одрон (avulsio), ново речно острво, напуштено речно корито - прочитати
50. Прибављање плодова. Стицање својине на роју пчела - прочитати
51. Окупација (ossuratio) (124-125. стр.) **пасуси: 728, 729, 732, 733, 738.**
52. Налаз скривеног блага (сокровиште). Налаз изгубљене ствари - прочитати
53. Експропријација – појам и услови. Национализација и конфискација (127-133. стр.) **пасуси: 800, 803.**
54. Арондација, комасација и стицање својине на основу прописа о лову и риболову - прочитати
55. Престанак права својине (134-136. стр.) **пасуси: 1001, 1002, 1003, 1009, 1013,**
56. Тужба за повраћај ствари (actio rei vindicatio) **139-142. стр.**
57. Тужба за повраћај ствари – споредни захтеви и противзахтеви **142-143. стр.**
58. Тужба због узнемиравања права својине (actio negatoria) **143-145. стр.**
59. Публицијанска тужба (actio Publiciana) **145-147. стр.**
60. Заштита права својине по Протоколу 1 (уџбеник „Увод у грађанско право“) **214-217. стр.**
61. Појам сусвојине и права сувласника (149-153. стр.) **пасуси: 439, 440, 441, 442. 443, 450, 1, 452.**
62. Настанак , деоба и начини деобе сусвојине (153-156. стр.) **пасуси: 484, 485, 486, 490, 491, 496.**
63. Појам и облици заједничке својине (156-160 стр.) **пасуси: 501, 502, 505, 507, 511, 512, 513, 514, 522, 525.**
64. Појам и садржина етажне својине (160-166 стр.) **пасуси: 553, 555, 562, 563, 569, 570, 571, 575, 576, 577, 580, 587, 588.**
65. Службености – појам и врсте (167-169 стр.) **пасуси: 1068, 1069, 1070, 1076, 1078.**
66. Појам и карактеристике стварних службености (169-174. стр.) **пасуси: 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1091, 1092.**
67. Врсте стварних службености (174-177 стр.) пасуси: 1096, 1097, 1098. ПРЕДЛАЖЕМ ПРОЧИТАТИ
68. Стицање права стварних службености **178-182. стр. пасуси: 1101, 1103, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110.**
69. Престанак права стварних службености (182-184 стр.) **пасуси: 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1122, 1123.**
70. Појам, карактеристике и врсте личних службености (185-191. стр.) **пасуси: 1126, 1127, 1128, 1129, 1130, 1135, 1136, 1137, 1138.**
71. Овлашћења и обавезе плодоуживаоца (191-200 стр.) **пасуси: 1142, 1143, 1146, 1147, 1148, 1155, 1156, 1161, 1162, 1163, 1166.**
72. Овлашћења и обавезе власника послужног добра - прочитати
73. Заштита стварних и личних службености – прочитати
74. Функције личних службености - прочитати
75. Појам и садржина права реалног терета **213-215. стр. пасуси: 1493.**
76. Стицање, престанак и заштита реалног терета - **прочитати**
77. Појам и врсте заложног права (219-221; 225-227 стр) **стр. пасуси: 1203, 1204, 1220, 1221, 1222.**
78. Начела заложног права (221-225 стр.) **пасуси: 1242, 1254, 1255, 1256, 1259, 1260, 1263, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269.**
79. Појам, настанак и престанак ручне залогe (227-229. стр; 239. стр.) **пасуси: 1273, 1276, 1279, 1281, 1292, 1293, 1294.**
80. Права (овлашћења) и обавезе залогопримца (230-236 стр.) **пасуси: 1284, 1290, 1291**
81. Пренос ручне залогe – уступање потраживања и подзалога (236-239. стр.) **пасуси: 1286, 1287. 1288. 1289.**
82. Заложно право на правима (239-244. стр.) **пасуси: 1334, 1337, 1338, 1339, 1340, 1344.**
83. Право задржавања (ретенције) (244-248 стр.) **пасуси: 1418, 1419, 1424, 1425.**
84. Појам и предмет хипотеке. Субјекти хипотекарног односа (248-249; 251-254 стр.) **пасуси: 1357, 1359, 1363, 1365, 1366, 1369, 1373.**
85. Забрањене клаузуле код хипотеке (258-260 стр.) **пасуси: 1267, 1268**
86. Право намирења хипотекарног повериоца (261-267. стр.) **пасуси: 1387, 1393, 1394, 1395, 1396.**
87. Остала права хипотекарног повериоца (267-275. стр.) **1388, 1390, 1391,**
88. Права и обавезе хипотекарног дужника (275-278. стр.) **пасуси: 1386.**
89. Престанак (гашење) хипотеке (281-284. стр.) **пасуси: 1407, 1408, 1409, 1410. 1411.**
90. Појам, предмет и карактеристике регистарске залогe (290-291. стр.) **пасуси: 1299, 1300, 1301, 1303, 1310, 1340.**
91. Судска и вансудска продаја код регистарске залогe **292-294. стр. пасуси: 1315, 1321, 1322, 1324, 1325, 1326.**
92. Фидуцијарни пренос својине ради обезбеђења (296-300. стр.) пасуси: ПРОЧИТАТИ или БРИСАТИ
93. Задржавање права својине (rustum reservati domini) – прочитати.
94. Право прече куповине – појам, врсте и садржина (301-302; 304-313 стр.) **пасуси: 1444, 1445, 1450, 1451, 1452, 1453, 1457, 1459, 1465, 1470.**
95. Појам и садржина права грађења (315-317. стр.) **пасуси: 1519, 1520, 1521.**
96. Појам и предмет уписа у евиденцију непокретности и права (323-324. стр; 332-333. стр.) **пасуси: 333, 341, 346, 347, 348.**
97. Начела евиденције непокретности и права (327-331. стр.) **пасуси: 271, 272, 274, 275, 276, 277, 278, 285, 286, 292, 297, 298, 303.**
98. Врсте уписа и приоритет уписа у катастар (343-344. стр.) **пасуси: 341, 342, 343, 353, 354, 355, 357, 360, 361.**